

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ที่กำลังจะเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีที่โรงพยาบาลจิตเวช ที่โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2527 จำนวน 10 คน โดยก่อนที่จะเข้าศึกษาภาคปฏิบัติ วิชาการพยาบาลจิตเวช 3 อาทิตย์ ผู้วิจัยนำนักศึกษาในกลุ่มที่กำลังจะเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาการพยาบาลจิตเวช ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 29 คน เข้าชมสภาพทั่วไปของโรงพยาบาลสวนปรุง และสภาพของผู้ป่วยจิตเวช ทันทีที่สิ้นสุดการนำชมโรงพยาบาล ผู้วิจัยดำเนินการวัดความวิตกกังวลของนักศึกษาทั้ง 29 คน โดยแบบวัด STAI (State Trait Anxiety Inventory) นำนักศึกษาที่ทำคะแนนอยู่ระหว่าง ± 1 S.D. ของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม คือคะแนนอยู่ระหว่าง 38.87-55.53 ซึ่งมีจำนวน 22 คน มาสุ่มเลือกเป็นกลุ่มทดลอง 5 คนและกลุ่มควบคุม 5 คน

การออกแบบวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบ กลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความวิตกกังวล STAI ของสไปเบอร์เกอร์ (Spielberger) แปลเป็นภาษาไทยโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิศยา คชภักดิ์, ดร.สายฤดี อธิกิจโกศล และ ดร.มาลี นิสสัยสุข แบบทดสอบนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกเรียกว่า X-I เป็นการวัดความวิตกกังวลต่อสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่กำลังเป็นสิ่งที่เราให้เกิดความวิตกกังวลขึ้นในขณะนั้น ตอนสองเรียกว่า X-II เป็นการวัดความวิตกกังวลที่มีเป็นประจำ ในบุคคล

2. เทปบันทึกภาพ

2.1 สภาพการณ์ในเทปบันทึกภาพ ได้ประมวลจากรายงานประจำวันของนักศึกษาพยาบาลซึ่งเป็นสภาพการณ์จริง ที่นักศึกษาได้เข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลจิตเวช ในโรงพยาบาลสวนปรุง 3 สถานะการณ์คือ

ก นักศึกษาเข้าไปฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชเป็นวันแรก

ข นักศึกษาเข้าไปสร้างสัมพันธภาพในเชิงรักษากับผู้ป่วยที่คัดเลือกไว้

เป็นกรณีศึกษา

ค นักศึกษาพบกับผู้ป่วยในสภาพทั่ว ๆ ไป โดยเรื่องราวของสภาพการณ์

ทั้ง 3 ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางการพยาบาลจิตเวช จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.2 ตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 จำนวน 2 คน และนักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 จำนวน 1 คน

2.3 การเสนอตัวอย่าง เริ่มจากการให้เห็นความวิตกกังวลของตัวอย่าง และตัวอย่างเข้าเผชิญกับความวิตกกังวล จนกระทั่งสามารถลดความวิตกกังวล และได้รับการเสริมแรงในพฤติกรรมที่เหมาะสม

วิธีดำเนินการ

ระยะก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยนำแบบวัดความวิตกกังวล STAI ฉบับภาษาไทยไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 ที่ยังไม่ได้เข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลจิตเวช จำนวน 56 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าความเที่ยง ด้วยวิธีหาค่าความคงที่ภายใน (internal consistency) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเที่ยง 0,85

2. ให้นักศึกษาพยาบาลปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 จำนวน 28 คน ชมเทปบันทึกภาพ
ตัวแบบ เพื่อทดสอบถึงความเข้าใจในลักษณะพฤติกรรม และสถานการณ์ของตัวแบบ

3. ผู้วิจัยนำนักศึกษากลุ่มที่กำลังจะ เข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลจิตเวช ซึ่งมีจำนวน 29 คน ชมสภาพทั่วไปของโรงพยาบาลสวนปรุง และสภาพของผู้ป่วยจิตเวช ทันทีที่
สิ้นสุดการนำชมโรงพยาบาล ผู้วิจัยดำเนินการวัดความวิตกกังวลของนักศึกษาทั้ง 29 คน โดย
แบบวัด STAI นำนักศึกษาที่ได้คะแนนอยู่ระหว่าง ± 1 S.D. ของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม คือ
คะแนนอยู่ระหว่าง 38,87-55,53 ซึ่งมีจำนวน 22 คน มาสุ่มเลือกเป็นกลุ่มทดลอง 5 คน กลุ่ม
ควบคุม 5 คน

ระยะทดลอง

1. ผู้วิจัยแจ้งให้นักศึกษากลุ่มทดลองมาชมเทปบันทึกภาพ จำนวน 3 เรื่อง ให้ชม
เรื่องละ 2 ครั้ง ในทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี เป็นเวลา 3 อาทิตย์ติดต่อกัน โดยแจ้งให้
นักศึกษากลุ่มทดลองว่าจะให้ชมเทปบันทึกภาพ ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 3 ซึ่งมีความ
วิตกกังวลในการเข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลจิตเวช ให้นักศึกษาสังเกตดูว่านักศึกษาใน
เทปบันทึกทำอย่างไร และได้ผลอย่างไร ขอร้องไม่ให้เล่าเรื่องที่ได้ชมการบันทึกภาพไปเล่าให้
ผู้อื่นทราบ โดยไม่ได้รับการอนุญาติจากผู้วิจัย

2. ให้กลุ่มควบคุม ได้ชมเทปบันทึกภาพการ์ตูนเรื่อง "หนูน้อยในแดนมหัศจรรย์"
ซึ่งเป็นเรื่อง 6 ตอนจบ ให้ชมติดต่อกัน 3 อาทิตย์ ในเวลาเดียวกันกับที่กลุ่มทดลองชมตัวแบบ
โดยมีเงื่อนไขเดียวกับกลุ่มทดลอง คือต้องไม่เล่าเรื่องนี้กับผู้อื่นเช่นกัน

3. ผู้วิจัยสร้างสภาพเงื่อนไข โดยบอกให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า จะต้องเข้าศึกษา
ภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลจิตเวช ภายในอีก 2 อาทิตย์ข้างหน้า นักศึกษาเคยชมสภาพของ
โรงพยาบาลและสภาพผู้ป่วยจิตเวชแล้ว จึงควรเตรียมตัวให้พร้อมต่อการเข้าฝึกงาน เพื่อเป็น
สิ่งเร้ากระตุ้นความวิตกกังวลในการเข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการพยาบาลจิตเวช แล้ววัดความ
วิตกกังวลของนักศึกษาในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยแบบวัด STAI

ระยะติดตามผล

ในวันแรกที่นักศึกษา เข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการศึกษาพยาบาลจิตเวช ผู้วิจัยวัดความวิตกกังวลของกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล

1. นำคะแนนความวิตกกังวลต่อการที่จะ เข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการศึกษาพยาบาลจิตเวช เป็นรายบุคคล และคะแนนเฉลี่ยของความวิตกกังวลต่อการที่จะ เข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการศึกษาพยาบาลจิตเวช ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล นำเสนอเป็นตาราง และกราฟเส้นตรง
2. นำค่าเฉลี่ยของความวิตกกังวลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ มาทดสอบความแตกต่างโดยใช้สูตร t -independent
3. นำค่าเฉลี่ยของความวิตกกังวลต่อการที่จะ เข้าศึกษาภาคปฏิบัติวิชาการศึกษาพยาบาลจิตเวชของกลุ่มทดลอง มาทดสอบความแตกต่างระหว่างระยะต่าง ๆ ของการทดลอง โดยใช้สูตร t -dependent

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย